

หัวข้อวิทยานิพนธ์	บทบาทของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศในคดีปกครอง
ชื่อผู้เขียน	อาจารย์ นิตธิ์มมกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ รอดจันทร์
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาเป็นกฎหมายที่ถูกกำหนดขึ้นโดยมุ่งเน้นการคุ้มครองทางความคิด กระบวนการให้ได้มาซึ่งผลผลิตที่มีคุณค่าและมูลค่าโดยรัฐจะเข้ามาทำหน้าที่ในการรับรองสิทธิและควบคุมจัดการ โดยกำหนดให้มีการตั้งขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทรงสิทธิเพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมและตรวจสอบ อีกทั้งยังเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วย ดังนั้นการที่รัฐเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นในขั้นตอนของการได้มาซึ่งสิทธิ การแสวงหาผลประโยชน์ในทรัพย์สินของผู้ทรงสิทธิ ตลอดจนการสิ้นสิทธิย่อมต้องมีหน่วยงานทางปกครองเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งเป็นผู้กระทำหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดเข้ามาเกี่ยวข้อง ด้วยเสมอจึงอาจมีกรณีที่เกิดการโต้แย้งจนกลายเป็นข้อพิพาทกันได้ เช่น กรณีนายทะเบียนเครื่องหมายการค้ามีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าหรือคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าได้มีคำสั่งให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า หรือกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนร้องขอ และแสดงได้ว่าเครื่องหมายการค้าในขณะที่ยจดทะเบียนนั้น มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น และผลจากการกระทำดังกล่าว ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิของผู้จดทะเบียน ผู้คัดค้าน ผู้ทรงสิทธิหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรง และมุ่งต่อผลในทางกฎหมายในอันที่จะทำให้บุคคลเหล่านั้นกลายเป็นเจ้าของสิทธิ หรือได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตลอดจนสิ้นสิทธิในทางทรัพย์สินทางปัญญา อันเข้าลักษณะของการทำคำสั่งทางปกครอง ตามนิยามในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ที่ให้ความหมายของคำสั่งทางปกครองว่า “การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อเปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียนแต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ”

แต่ในปัจจุบันคดีทรัพย์สินทางปัญญาที่มีลักษณะเป็นคดีปกครองโดยแท้ นั้น มีศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเป็นผู้พิจารณา จึงมีปัญหาน่าคิดว่าศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศซึ่งมีกระบวนการพิจารณาที่ค่อนข้างไปในทางระบบกล่าวหา รวมถึงบทบาทของศาลในระบบศาลยุติธรรมที่มีกวางตัวเป็นกลางอย่างเคร่งครัดจะมีความเหมาะสมกับคดีทรัพย์สินทางปัญญาที่มีลักษณะเป็นคดีปกครอง โดยแท้หรือไม่ เนื่องจากคู่ความ ทั้งสองฝ่าย ได้แก่ ภาครัฐและเอกชนนั้น มีสถานะและอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน โดยคู่ความฝ่ายที่เป็นเอกชนย่อมมีความสามารถในการแสวงหาพยานหลักฐานหรือการเข้าถึงพยานหลักฐาน ตลอดจนความเชี่ยวชาญในหลักกฎหมายที่น้อยกว่าคู่ความที่เป็นฝ่ายปกครองเนื่องจากพยานหลักฐานต่าง ๆ มักอยู่ในความครอบครองของฝ่ายปกครอง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการนำระบบวิธีพิจารณาแบบไต่สวนของศาลปกครองมาใช้ในคดีทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นคดีปกครองหรือการ จัดให้มีผู้พิพากษาสมทบที่มีความเชี่ยวชาญในคดีปกครองร่วมพิจารณาคดีด้วย ว่าแนวทางใดจะเหมาะสมและสอดคล้องกับประเภทคดี ก่อให้เกิดความยุติธรรมแก่คู่ความทั้งสองฝ่ายมากที่สุด และในขณะเดียวกันก็ต้องมีความรวดเร็วสนองตอบต่อภาครัฐกิจและสภาพเศรษฐกิจสังคม ของประเทศไทยด้วย

Thesis Title	The Rules of The Intellectual Property and International Trade Court in the context of Administrative cases
Author	Arjaree Neetithammakul
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Jirasak Rodjun
Department	Law
Academic Year	2013

ABSTRACT

Intellectual Property Law is the law which is established to protect the creation of mind and the financial benefit of the innovation. The government plays the role to certify and protect the right by specifying the registration process. The process of registration makes it more convenient to check and protect the right of owner. It also affects to business and International relationship. In the process of registration, it is the duty of the administration and the officers to enforce the law whether to register to claim the right, to claim the benefit from the right or to terminate the right. As a result, the dispute between the officer and people may happen. For example; when Registrar refuses trademark registration, when the Board has an order to cancel trademark registration or when an interested person or the Registrar petitions to the Board that trademark is prohibited under Trademark Act so, it affects the right to an applicant of registration, an opposer, or to the right owner under Intellectual Property Law or to person who is subjected to have the registered license agreement or to be terminated in an intellectual property right. Those cases above are an administrative order under the meaning of section 5 administrative act means “the exercise of power under the law by an official to establish juristic relations between persons i.e., the State agency and the individual to create, modify, transfer, preserve, extinguish, or affect the individual’s status of rights or duties, permanently or temporarily, such as giving an order or permission or approval, deciding an appeal, certifying and registering, but shall not include the issuance of a by-law”

In the present day, an intellectual property case in an administrative case field is in the Central Intellectual Property and International Trade Court's jurisdiction. There is a problem whether it is proper to have the intellectual property case in administrative field in the court that has the Accusatorial System where the judges are not able to gather information by themselves. Moreover, government and people are not in the position of the same power. People may have less ability to gather witnesses whereas the government has the witness from the process of registration in his hand. The researcher so, educates the possibility of applying inquisitorial procedure of the Administrative Court to cases concerning intellectual property which have the nature of administrative cases and the possibility of having a lay judge who is specialized in administrative law to trial cases. Moreover the writer consider which cases are suitable to each approach that would lead to the fairness to both parties and respond to the need of Thai business sector, economy and society.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความเมตตาและกรุณาเป็นอย่างสูงของ อาจารย์ ดร.วรรณชัย บุญบำรุง ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ รอดจันทร์ ที่ท่านได้กรุณาให้เกียรติรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สำหรับคำแนะนำ คำปรึกษา ทางวิชาการ ตลอดจนแนวทางในการเขียน และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์อย่างละเอียด ผู้เขียนขอน้อมรำลึกไว้ด้วยความเคารพ และขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ประสาธ พงษ์สุวรรณ และอาจารย์ตุล เมฆงค์ ที่ท่านได้กรุณาให้เกียรติรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และท่านได้กรุณาเมตตาให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เขียนเสมอมา ผู้เขียนกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสี่ท่านเป็นอย่างสูง สำหรับความรู้และความเมตตาที่มอบให้แก่ศิษย์

ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและคุณอาของผู้เขียนที่เข้าใจ คอยดูแล ห่วงใยและเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณเพื่อน พี่ และน้องทุกคน ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พนักงานคดีปกครองรุ่น 19 รุ่นพี่พนักงานคดีปกครองทุกคน ที่คอยให้คำแนะนำ เป็นกำลังใจ คอยกระตุ้นและผลักดันให้ผู้เขียนทำวิทยานิพนธ์เสมอมา ขอขอบคุณ นายเจตน์ สถาวรสีลพร ที่คอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณกลุ่มเพื่อน เบญจมาธราชลัย์ กลุ่มเพื่อนรพีพัฒนัธรรมศาสตร์ทุกคน และเพื่อนรักนลินและปานแก้วที่ช่วยเหลือ ซ้ำพเจ้าอย่างเต็มที่ ขอขอบคุณบุคคลเหล่านี้สำหรับมิตรภาพดี ๆ ที่มีให้แก่ผู้เขียนเสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายศรัณย์ บุญพิทักษ์ ขอขอบคุณที่คอยช่วยผลักดัน ให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเป็นรูปเล่ม

ท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณพี่และน้องเจ้าหน้าที่ทางบัณฑิตวิทยาลัยที่คอยให้คำแนะนำ รายละเอียด กำหนดการต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ให้แก่ผู้เขียน ขอขอบคุณจากใจจริงค่ะ

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้ แต่เพียงผู้เดียว

อาจารย์ นิตธิมมกุล